

Informatieboekje kleuterklassen

Vrijeschool de Kleine Johannes

Vrijeschool de Kleine Johannes

Oosterstraat 3-A/B
7413 XV Deventer
0570 626 115

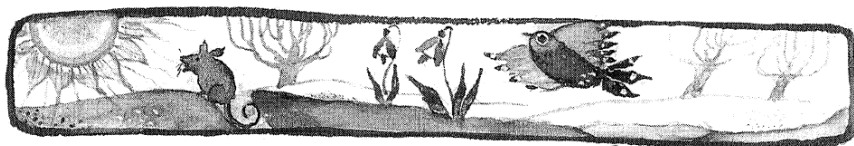

Voorwoord

Beste ouders,

Voor u ligt het informatieboekje van de drie kleuterklassen van vrijeschool *De Kleine Johannes*. Het is geschreven om ouders te informeren over het reilen en zeilen van de kleuterklassen. Mocht u meer willen weten over de visie op ons onderwijs, dan verwijzen we u naar de schoolgids. Mocht u meer willen lezen over specifiek het onderwijs aan kleuters, dan kunt u de lijst met suggesties achter in dit boekje raadplegen.

De tekeningen in dit boekje zijn van Eva-Maria Ott-Heidmann, overgenomen uit het boek "Leven met het jaar"

De eerste schooldag

En dan begint de eerste schooldag. Vanaf 4 jaar zijn kinderen welkom op school. Vaak is dit moment een reuzestap voor het jonge kind, namelijk van oudste peuter naar jongste kleuter. Of nieuw bij ons op school; spannend! Voor de jongste kleuters bieden wij een vierdaagse schoolweek. De woensdag hebben zij nog een rustdag. Vanaf 5 jaar is uw kind leerplichtig, dat betekent dat uw kind vanaf die dag elke dag naar school komt.

Wat heeft uw kind nodig?

Eten en drinken

De kinderen nemen lunch mee en fruit gesneden in een bakje voorzien van de eigen naam. De leerkracht verzorgt het drinken: de kinderen krijgen thee of water bij de maaltijd, tussendoor is er altijd gelegenheid om te drinken.

Laarzen en regenkleding

We gaan altijd naar buiten, daarom graag regenkleding mee voor regenachtige dagen. Als de kinderen bij slecht weer rubberen laarzen dragen, wilt u dan uw kind sloffen meegeven voor in de klas. De eurtmieschoentjes gebruiken we voor de eurtmie en bovendien zijn deze koud zijn aan de voeten.

Schooltijden

Ma, di, do, vr:	8.30 uur – 14.00 uur
woe:	8.30 uur – 12.15 uur

Vanaf 8.20 uur is de klas open en kunnen kinderen en ouders een plekje zoeken in de kring. Om 8.30 uur wordt de deur dichtgedaan om de ochtend gezamenlijk te beginnen. We beginnen de dag met een lied of spreuk, daarna wordt afscheid genomen van de kinderen en gaan de ouders weg.

Om dit begin van de dag niet te laten onderbreken, wordt u dringend gevraagd om op tijd te komen. Als u onverhoopt toch te laat bent, wordt u verzocht buiten de klas te wachten.

Dagritme

Kleuters hebben een natuurlijke behoefte aan ritme. Niet alleen wat betreft het slapen, waken, eten en spelen, maar ook in het herhalen van beweging, klank en activiteit. De indeling van de dag, de week, de maand en het jaar speelt een grote

rol: het biedt houvast en geeft vertrouwen. We hebben daarom een vast dag- en weekritme.

Het dagritme is als volgt:

8.30 uur	Namen van de kinderen noemen, ochtendspreuk ochtendspel en liedjes,
9.00 uur	Vrij spel
10.15 uur	Fruit eten
11.00 uur	Opruimen en eventueel liedjes en spel
11.15 uur	Eten
12.00 uur	Vrij spel buiten
13.00 uur	Kunstzinnige activiteit bv.: tekenen, schilderen, knutselen, etc.
13.20 uur	Verhaal
14.00 uur	De deur gaat open

Weekritme

Iedere kleuterklas heeft een eigen weekritme waarin op de dag bepaalde activiteiten zijn, zoals tekenen, schilderen, bakken en boetseren met bijenwas. Hiernaast is er een vaste dag waarop de klas een buitendag heeft en er is een vast moment voor de euritmieles. Als een feestdag op woensdag valt, dan zijn die dag ook de 4-jarige kleuters welkom.

De buitendag

Eén dag per week is de klas buiten, op de Wildernis. We wandelen en spelen buiten en beleven zo de natuur en de seizoenen. We geven bewust weinig informatie aan de kinderen, maar laten ze de natuur voelen en beleven.

Adres: Ecostay camping de Wildernis, Buddezand 6 7384 CA Wilp

De kinderen worden gebracht tussen 8.30 uur en 9.00 uur

De kinderen worden opgehaald tussen 13.40 uur en 14.00 uur

Waterdichte kleding en waterdichte laarzen/schoenen zijn van belang. Niet alleen in de herfst en de winter, maar ook in het voorjaar is het 's ochtends nat in het bos. Bij koud weer is het belangrijk dat de kinderen warme gevoerde laarzen aan hebben. Makkelijk zittende kleding is ook belangrijk.

Gaat door omstandigheden de buitendag niet door dan wordt dit uiterlijk 's ochtends voor 7.00 uur op de klassenapp gezet.

Gaat de buitendag niet door dan worden de kinderen op school verwacht, alwaar de gewone schooltijden gelden. De juf is mobiel bereikbaar.

Na de buitendag is het belangrijk om je kind te controleren op teken. Om de kans op teken te verkleinen kun je je kind een lange broek en een shirt met lange mouwen aantrekken.

Euritmie

Wekelijks hebben de kinderen euritmieles. Deze lessen worden gegeven door een vakleerkracht. Euritmie helpt de kleuter om *grip te krijgen* op het in ontwikkeling zijnde lichaam. Van gymnastiek word je sterk van buiten, van euritmie word je sterk vanbinnen.

De euritmist vertelt het verhaal, veelal op rijm, en doet de bewegingen voor, een lierspeelster begeleidt en de kinderen volgen vol enthousiasme. Gedurende een periode van zeven weken wordt hetzelfde verhaal verteld en gespeeld. Voor de euritmieles hebben de kinderen speciale schoentjes nodig.

Spel

Wij houden een pleidooi voor het belang van spelen en bewegen voor jonge kinderen. Ze verkennen en verwerken de wereld door middel van spel. De rol van spelen als voorwaarde voor het leren, in het bijzonder van taal, van rekenen, van taakgerichtheid en sociale competentie, is groot. Veel van wat het kind in zijn nabije wereld en thuis met zijn ouders meemaakt en ziet, is in de vrijeschoolkleuterklas terug te vinden, zoals bijvoorbeeld keukengerei en timmergereedschap. Het krijgt zo de mogelijkheid die wereld na te bootsen in zijn spel en in zijn eigen kleine wereld, waardoor hij vertrouwd kan raken met de grote wereld.

Bewegen

Het spel en de motorische ontwikkeling zijn van groot belang voor het leren, zoals dat vanaf klas 1 (groep 3), vorm wordt gegeven. Het fantasievolle spelen, het spelenderwijs steeds verder ontwikkelen van motorische vaardigheden, door middel van ambachtsspelen en kringspelen en de vele liedjes, opzegversjes, bakerrijmpjes en het vertellen van verhalen en sprookjes, zorgen voor een stevig fundament voor het verdere leerproces.

Ambachten

Er worden in de kleuterklas (groep 1+2) veel ambachtelijke en huishoudelijke werkzaamheden nabootsend verricht. Er wordt bijvoorbeeld graan gemalen met een molentje en vervolgens wordt van het meel brood gebakken. Van appels die kinderen mee naar school nemen wordt soms appelmoes gemaakt, van zelf geplukte bessen sap. Zo zijn ze steeds 'aan het werk'.

Taal

In de kleuterklas worden de kinderen volledig ingebed in de wereld van de taal die voorwaarde scheppend is voor het leren lezen en schrijven. En vervolgens toegang geeft tot de verdere rijke aspecten en vormen van de taal.

Rekenen

Rekenen-wiskunde is een universele menselijke kwaliteit, een natuurlijke bron die als vermogen in elk kind aanwezig is en zichtbaar wordt op het moment dat er vragen vanuit de cultuur op het kind afkomen.

Het ene kind herkent deze mathematische wereld in de culturele omgeving, het andere kind zal in zijn culturele omgeving juist leren die eigen mathematische wereld te ontdekken of af te lezen.

De ontmoeting tussen kind en wereld, tussen rekennatuur en rekencultuur, begint meteen na de geboorte. Spelenderwijs leert het kind aan die contacten.

De jaarfeesten:

Met de kleuterklassen vieren wij de volgende jaarfeesten:

29 september	Michaël
11 november	Sint Maarten
	Advent
5 december	Sint Nicolaas
25/26 december	Kerst
6 januari	Driekoningen
2 februari	Maria Lichtmis
	Palmpasen
	Pasen
	Pinksteren
24juni	Sint Jan

(We vieren deze feesten op school zo dicht mogelijk bij de datum van het feest).

Michaël feest

Het eerste feest van het schooljaar is een echt herfstfeest. De kinderen beleven vooral de rijke oogst: met vele soorten fruit, graan, noten en andere lekkernijen. De oogsttafel wordt gevuld in de klas en op het Michaël feest komen het appelvrouwtje, de bakker en de smid op bezoek.

Sint Maarten

Het licht trekt naar binnen, buiten wordt het donker en koud. De kinderen spelen het spelletje van Sint Maarten en de bedelaar. Het licht houden we brandend in onze lantaarn. We hollen een koolraap uit (beeld voor de aarde), waarin wij een lichtje aansteken.

Adent De tijd van advent is een tijd van verwachting. Luisteren naar wat komen gaat, het grote lichtfeest, Kerstmis, het Jezuskind wordt geboren. In de adventstijd lopen we een Adventstuintje met de kinderen. Dit is een spiraal gemaakt van dennengroen midden een brandende kaars. Eén voor één lopen de kinderen door de spiraal en steken een eigen kaarsje aan en zetten deze dan op de weg terug in de spiraal ergens neer. Zo ontstaat er een lichtspiraal van brandende kaarsjes.

Sint Nicolaas

Het feest van de goedheiligman, die ons samen met zijn helpers, de Pieten, pakjes schenkt en soms volwassenen in de vorm van een gedicht een spiegel voorhoudt hoe en wie je bent en waar je je nog aan hebt te ontwikkelen.

Kerstmis

In de klas spelen we volop van Jozef en Maria en het kindje. Ook de os, de ezel, de schapen, de herders en de engelen zijn er. Allemaal beelden van bepaalde kwaliteiten en goddelijke wezens.

Driekoningen

Drie wijzen uit het Oosten, koningen, lezen uit de sterren dat er iets bijzonders op aarde is gebeurd en laten zich door de sterren begeleiden naar Bethlehem. We zingen van de koningen en eten Driekoningenkoek en wachten vol spanning af wie de bonen in hun koek zullen vinden: twee witte en één bruine boon. Daarna spelen wij het Driekoningenspel en luisteren naar het gezongen spel.

Maria Lichtmis

Met het vieren van dit feest wordt de rij van lichtfeesten afgesloten. We laten restjes van kaarsen smelten en maken hier drijfkaarsjes van, die we op deze dag in schalen met water aansteken en laten drijven.

Voor de laatste keer worden de gordijnen dicht gedaan en zingen we, terwijl we om de schalen met water en kaarsjes zitten, de liedjes vanaf Michaël tot aan dit moment.

Palmpasen

De zondag voor Pasen noemen we Palmzondag. We maken palmpaasstokken in de klas en zingen van Palmpasen. De feestelijk versierde stokken zijn een teken van de naderende lente. Bovenop de stok prijkt trots een broodhaantje terwijl de versierde, gouden hoepel de zon symboliseert. De uitgeblazen en gekleurde eieren symboliseren dat in het ogenschijnlijk dode, toch leven zit.

Pasen

Pasen is het feest dat elk jaar op een wisselende datum valt. Het wordt gevierd op de zondag, volgend op de eerste volle maan na 21 maart, het begin van de lente.

De Paashaas heeft eieren voor ons verstopt en ook een *gouden ei*. Die gaan we zoeken en als we het gevonden hebben, wordt het met groot ceremonieel weer in de aarde geborgen, zodat het zonnegoud de wortelkindjes kan verwarmen en Moeder Aarde haar bloemenkindjes weer naar boven kan sturen in vers gestreken 'kleertjes'.

We vertellen van de koning die het maar niet warm kan krijgen totdat het gouden ei in de grond is gestopt. Dan kan alles weer gaan groeien en bloeien (in tegenstelling tot de beweging die de natuur ons laat zien in de Michaëls tijd).

Pinksteren

We vieren met Pinksteren met de kinderen een bruiloftsfeest. In het beeld van de bruid en bruidegom gaan hemel en aarde samen. Iedereen die wil, helpt mee om hun bruidsgewaden te versieren en wij vieren allemaal mee, zijn de bruiloftsgasten.

We gaan naar het meiboomdansen door de kinderen van de eerste klas tot en met de zesde. In het meiboomdansen stemmen de kinderen zó met elkaar af, dat ze met elkaar met hun gekleurde linten, een prachtig vlechtwerk om de meiboom maken. De meiboom staat voor onszelf.

Sint Jan

Sint Jan is het midzomerfeest. De aarde heeft volledig uitgeademd, de langste dag is bereikt en vanaf dit moment gaat de aarde weer haar weg naar de totale inademing, midwinter.

Met Sint Jan trekken we naar buiten en genieten volop van alles wat de natuur ons in de zomertijd biedt. We dansen en picknicken in het veld met echte bloemenkransen op het hoofd en zuigen ons vol met zonne-energie. De cirkel is rond.

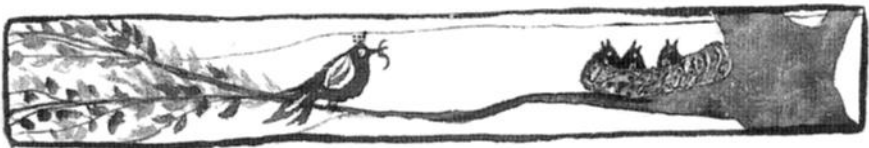

Rituelen

Naast de rituelen rond de jaarfeesten, zijn er ook de dagelijkse rituelen. Een aantal van deze dagelijkse rituelen hebben een religieus karakter. Het religieuze karakter van ons onderwijs drukt zich uit in het voorleven van eerbied en dankbaarheid. Verwonderen en bewonderen, blij zijn en dankbaar. Ter illustratie van de rituelen twee spreuken:

*'s Ochtends word ik wakker
het zonlicht straalt in mij
ik houd het vast in mijn hartje
het maakt mij rustig en blij.
En ga ik dan werken op aarde
met goede en vaste wil,
dan helpt mij het licht van de hemel
en maakt mij dankbaar en stil.*

*Aarde droeg het in haar schoot,
zonlicht bracht het rijp en groot,
zon en aarde die het ons liet schenken,
wij zullen dankbaar aan u denken.*

Kleutervolgsysteem

Binnen de kleuterklassen maken wij gebruik van het kleutervolgsysteem van de Begeleidingsdienst voor Vrije Scholen (BVS). Het doel van dit leerlingvolgsysteem is om informatie over het individuele kind te bundelen en overdraagbaar te maken. In gesprekken met ouders en verzorgers, invalsters of vakleerkrachten kan van deze informatie gebruik gemaakt worden, evenals bij de overdracht naar de leerkracht van de eerste klas.

Meer informatie hierover vindt u in ons zorgplan, in te zien bij de Intern Begeleider.

Leerrijpheid en kleuterverlenging

Het begrip “leerrijpheid” speelt bij elke kleuter op het moment dat deze qua leeftijd toe is aan de eerste klas. Een kind gaat op school in principe alleen naar de eerste klas als het leerrijp is. Leerrijpheid gaat over of het de eerste fase van het leven voldoende heeft afgerond. De ervaring leert dat kleuters die echt goed uitgerijpt zijn, zich gemakkelijker tot de leerstof van de lagere school kunnen verhouden. Een goed fundament is belangrijk om met plezier en zelfvertrouwen te kunnen leren. Kleuters zijn gemiddeld twee jaar in de kleuterklas.

We letten op de volgende gebieden:

- De fijne en de grove motoriek.
- De sociale- en de emotionele ontwikkeling.
- De beginnende geletterdheid en gecijferdheid.
- De concentratie en de leer/werkhouding van het kind.

D.m.v. het kleutervolgsysteem wordt in kaart gebracht in hoeverre de kleuter leerrijp is. De ontwikkelingsgebieden hangen nauw met elkaar samen en beïnvloeden elkaar. De overweging voor een eventuele kleuterbouwverlenging is per kind verschillend. Daarom wordt er per kind bekeken wat de juiste keuze is. Mocht er twijfel zijn of een kleuter de overstap naar klas 1 kan gaan maken, dan worden de ouders in daarvan op de hoogte gebracht. De intern begeleider observeert in de klas en ook de andere kleuterleerkrachten kijken mee. Ouders/verzorgers worden als gelijkwaardige partners gezien en worden altijd meegenomen in dit proces. De uiteindelijke beslissing of een kind kleutertijdverlenging krijgt, ligt bij de school.

Poortklas

In het laatste half jaar komen alle oudste kleuters samen op de woensdagen. De kinderen krijgen extra taakjes en opdrachten aangeboden. Spelenderwijs vormt zich langzamerhand een nieuwe groep en bereiden ze zich samen voort op de komende eerste klas.

Beeldscherm

In de kleuterklassen zijn geen beeldschermen van televisie en computers. In het onderwijs kiezen wij voor het beleven. Kijken naar een beeldscherm, naar een 'plat' beeld van de werkelijkheid, is niet hetzelfde als een ervaring met de wereld waarbij de kinderen alle zintuigen kunnen gebruiken.

Berichten

Indien u een bericht heeft voor één van de leerkrachten, bijvoorbeeld ziekmelding, willen wij u vragen dit te doen via Parro, onze digitale communicatie omgeving. Bij inschrijving van uw kind bent u automatisch toegevoegd en krijgt u bericht hoe u kunt inloggen.

Poetslijst

Met de hulp van ouders is het mogelijk de kleuterklassen goed schoon te houden. Met het oog op de activiteiten die wij in de klas ondernemen en de diversiteit aan materialen die we gebruiken is deze extra schoonmaak erg belangrijk.

Eén keer per 2 à 3 weken wordt de klas extra schoongemaakt door twee ouders. Voor deze klus is een schema: de poetslijst. Hierop kunt u zien wanneer u aan de beurt bent. Wanneer u bent ingedeeld op een ongeschikt moment, is het gebruikelijk dat ouders onderling ruilen.

Ouderavonden en individuele oudergesprekken

Twee keer per jaar wordt er door de leerkracht een ouderavond georganiseerd. Behalve inhoudelijke zaken komen er op een ouderavond ook veel praktische dingen aan de orde. Mocht u verhinderd zijn, dan wordt u verzocht dit door te geven.

Na schooltijd is er gelegenheid voor oudergesprekken. Wanneer u een gesprek wenst met de leerkracht, dan kunt u met haar een afspraak maken. Bij deze gesprekken zijn de kinderen niet aanwezig. Twee keer per jaar organiseren wij '20-minuten' gesprekken.

Huisbezoeken

In de kleutertijd bezoekt de leerkracht uw kind één keer thuis. Zij maakt hiervoor een afspraak met u.

Speelgoed

Wij verzoeken u uw kind geen speelgoed mee naar school te geven. In de klas is al een grote hoeveelheid passend speelgoed aanwezig. Knuffels waar de kleintjes erg aan gehecht zijn, zijn natuurlijk welkom.

Jaargetijden

Leven met het jaar betekent: de natuur in de klas halen! We stellen het erg op prijs wanneer u af en toe bloemen, takken of plantjes meegeeft aan uw kind.

Jarige kinderen

Wij wensen dat kinderen bij het trakteren iets anders uitdelen dan snoep. Verder zouden wij u willen vragen de traktatie klein te houden. Het gaat om het gebaar.

Klasse-ouders

Er zijn in principe twee klasse-ouders per klas die de taak van de leerkracht verlichten. Zij vormen tevens de schakel tussen leerkracht en ouders. Zij helpen onder andere bij het voorbereiden van de jaarfeesten en bij het opstellen van de alarmlijst en de poetslijst. Verder doen zij allerlei praktische zaken voor de klas. Het kan zijn dat zij hiervoor ook een beroep op u doen.

Koffieavonden/-ochtenden

Afhankelijk van de behoefte van leerkrachten en ouders kunnen er koffieavonden/-ochtenden georganiseerd worden. Tijdens deze avonden/ochtenden kan er iets verteld worden over een jaarfeest en iets gemaakt worden voor thuis of in de klas, aansluitend bij dit jaarfeest. N.B. Sommige praktische zaken zijn per klas verschillend!

Ouderparticipatie

Ouders zijn van harte uitgenodigd om te participeren in de organisatie van de school. Hierbij kunt u denken aan:

- Onderhoud schoolplein
- Timmerklussen
- Kostuumgroep (toneelkleding)
- Luizenpluizen
- Medezeggenschapsraad
- Jaarfeestencommissies

- Tuingroep

U kunt zich opgeven bij de leerkracht van uw kind.

Kleuterplein

De kleuters spelen op de speelplaats voor het schoolgebouw van de kleuterklassen: het kleuterplein. Tijdens schooltijd valt het spelen op deze speelplaats onder verantwoordelijkheid van de leerkrachten. Voor en na schooltijd vallen de kinderen onder de verantwoordelijkheid van de ouders. Na schooltijd maakt de BSO gebruik van het schoolplein, daarom vragen we jullie niet op het plein te blijven na het ophalen van je kind.

Weekbericht

Op vrijdag wordt via de mail het weekbericht verstuurd. Via dit bericht wordt u op de hoogte gesteld van actuele informatie in en om de school en treft u ook een agenda aan. Het is van belang dat u dit goed leest, vooral wat betreft de praktische informatie rond de jaarfeesten.

Voor het weekbericht kunt u uw mailadres doorgeven aan de administratie van de school: administratie@vsdekleinejohannes.nl.

Elke kleuterklas heeft in de hal een eigen prikbord, waarop u informatie vindt die voor u van belang kan zijn.

Seizoener

Viermaal per jaar ontvangt elk gezin via de school een schoolkrant. De schoolkrant van De Kleine Johannes is opgenomen als katern in het landelijke tijdschrift Seizoener. U kunt hierin zowel lezen over onze eigen school, als ook verdieping vinden in de achtergrond van het Vrijeschoolonderw

Suggesties voor verdieping

- Marieke Anschutz, *Omgaan met de jaarfeesten*. Zeist 1983
- Louise Berkhout, *Play and psychosocial health of boys and girls aged four to six*. Groningen 2012
- Wolfgang Goebel en Michaëla Glöckner, *Kinderspreekuur*. Zeist 2003
- Michaëla Glöckner, *Ouders en hun kinderen. Opvoeding en ontwikkeling, een ontdekkingsreis*. Zeist 2002
- Lois Eijgenraam, *De vrije kleuterklas*. Zeist 2016
- Christiane Kutik, *Ontspannen opvoeden in 12 stappen*. Zeist 2009
- Christiane Kutik en Eva-Maria Ott-Heidmann, *Leven met het jaar*. Zeist 1988
- Bernard Lievegoed, *Ontwikkelingsfasen van het kind*. Zeist 1946
- Lydia van der Meij, *Langer spelen om beter te leren: Vrijeschoolonderwijs voor jonge kinderen*. Zeist 2005
- Jeanne Meijs, *Opvoeden in de 21^e eeuw*, Zeist 2000
- Hanneke Poot- van der Windt, *Klaar voor school?! (zie www.sirenevoorkinderen.nl)*
- Rudolf Steiner, *De opvoeding van het kind in het licht van de antroposofie*. Den Haag 1957
- Juul van de Stok, *Schipper mag ik overvaren? De jaarfeesten in de stroom van de seizoenen*. Assen 2010
- Maurits in 't Veld en Edmond Schoorel, *Kind, beeld en scherm*, gids voor ouders. (zie www.kindertherapeuticum.nl)
- www.waldorfinspiration.com
- www.everydaymommy.com
- www.antrovista.com
- www.vrijeschoolliederen.nl

